

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 232/07-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. augusta 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. V., Č. zastúpenej advokátom JUDr. Ľ. S., B., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv zaručených v čl. 8 ods. 1 a v čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky postupmi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/1 459/06, Krajskej prokuratúry v B. v konaní vedenom pod sp. zn. 1 KPt 127/06, uznesením Okresnej prokuratúry Z. č. k. 3 Pv 178/06-45 z 11. januára 2007 a uznesením Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Z. sp. zn. ČVS: ORP-663/OVK-ZV-2005 z 27. novembra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. V. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2007 doručená sťažnosť M. V. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu namietala porušenie základných práv zaručených

v čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v čl. 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj porušenie práv zaručených v čl. 8 ods. 1 a v čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 149 ústavy. Označené ustanovenia ústavy, listiny a dohovoru mali byť porušené postupmi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. IV/1 459/06, Krajskej prokuratúry v B. (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 KPt 127/06, uznesením Okresnej prokuratúry Z. (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 3 Pv 178/06-45 z 11. januára 2007 a uznesením Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Z. (ďalej len „úrad justičnej a kriminálnej polície“) sp. zn. ČVS: ORP-663/OVK-ZV-2005 z 27. novembra 2006.

Sťažovateľka uviedla, že 30. mája 2005 podala trestné oznámenie na primátora mesta D. (ďalej len „primátor mesta“) a vedúceho zamestnanca Mestského úradu v D. (ďalej len „zamestnanec mestského úradu“), pretože sa proti nej „... *dopustili ohovárania v takom rozsahu, že toto naplnilo znaky trestného činu ohovárania podľa § 206 Tr. zák.*“. Vyšetrovateľ úradu justičnej a kriminálnej polície, ktorý v uvedenej veci konal, uznesením sp. zn. ČVS: ORP-663/OVK-ZV-2005 zo 7. novembra 2006 trestné stíhanie zastavil podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku s tým, že skutok, pre ktorý bolo trestné stíhanie začaté a vedené, nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Sťažnosť, ktorú sťažovateľka proti tomuto rozhodnutiu vyšetrovateľa podala, bola uznesením okresnej prokuratúry č. k. 3 Pv 178/06-45 z 11. januára 2007 zamietnutá ako nedôvodná [§ 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. Sťažovateľka sa 19. januára 2007 obrátila na generálnu prokuratúru (prostredníctvom okresnej prokuratúry) s návrhom na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého generálny prokurátor Slovenskej republiky zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon, pričom porušením zákona sa rozumie podstatné pochybenie, ktoré mohlo ovplyvniť rozhodnutie vo veci. Na podanie sťažovateľky reagovala krajská prokuratúra listom č. k. 1 KPt 127/06-34 z 12. februára 2007, v ktorom uviedla, že v zmysle § 364 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku návrh na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku môže podať

poškodený v neprospech obvineného. V danom prípade bolo začaté trestné stíhanie vo veci (§ 199 ods. 1 Trestného poriadku), no v jeho priebehu nebolo vznesené obvinenie žiadnej osobe. Vzhľadom na túto skutočnosť nemôže sťažovateľka (aj napriek tomu, že je v procesnom postavení poškodenej) napadnúť označené rozhodnutia vyšetrovateľa a prokurátora návrhom podľa § 364 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Krajská prokuratúra preto posúdila podanie sťažovateľky podľa jeho obsahu ako podnet na preskúmanie zákonnosti označených rozhodnutí vyšetrovateľa a prokurátora a na preskúmanie zákonnosti postupu, ktorý ich vydaniu predchádzal v zmysle § 31 až 36 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Konštatujúc, že po ich preskúmaní dospela k záveru o ich zákonnosti a správnosti, sťažovateľke oznámila, že jej podnet považuje za nedôvodný, a upovedomila ju o jeho odložení bez ďalších opatrení. Sťažovateľka sa ďalšími podaniami z 1. marca 2007 a z 28. marca 2007 obrátila na generálnu prokuratúru domáhajúc sa postupu podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku. Generálna prokuratúra sťažovateľke listom č. k. IV/1 459/06-49 zo 4. mája 2007 oznámila, že jej opakovaný podnet (§ 34 zákona o prokuratúre) odkladá ako nedôvodný, pretože po preskúmaní príslušných spisových materiálov úradu justičnej a kriminálnej polície, okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry dospela k záveru, že v predmetnej veci nebol porušený zákon ani zistené dôvody na pokračovanie v trestnom stíhaní.

Sťažovateľka v tejto súvislosti namieta: „... Z dôkazov, ktoré boli vo veci vykonané, je bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že Ing. Š. a Mgr. L. nepravdivými výrokmi voči mojej osobe, ktoré som uviedla v trestnom oznámení z 20. 05. 2005 vyvolali v zastupiteľstve Mesta D. atmosféru na základe ktorej došlo k môjmu odvolaniu z funkcie riaditeľky Domova dôchodcov v D. a značnou mierou narušili vážnosť mojej osoby u obyvateľov domova dôchodcov a mesta D. všetko v úmysle poškodiť ma v zamestnaní, čo sa aj stalo.

Postupom orgánov prokuratúry na všetkých stupňoch vrátane GP SR došlo v tomto mojom prípade k porušeniu čl. 149 ÚSTAVY SR podľa ktorého prokuratúra chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu. V mojom prípade prokuratúra chráni páchatel'ov trestnej činnosti a vystupuje proti mne.

Štátne orgány v tejto veci a to či už polícia a tiež prokuratúra porušili čl. 19 ods. 1 ÚSTAVY SR podľa ktorého každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Postup týchto orgánov v tejto veci svedčí o tom, že úplne tolerujú porušovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti mojej osoby a chráni páchatel'ov trestnej činnosti.

Týmto konaním orgánov činných v prípravnom konaní, teda polície a prokuratúry došlo aj k porušeniu čl. 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (Úst. zákon č. 23/1991 Zb.), podľa ktorého každý má právo na zachovanie svojej ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Prokuratúra a polícia vo svojich rozhodnutiach a stanoviskách porušili ďalej ustanovenie čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý upravuje a zakotvuje právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života a aj právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 tohoto DOHOVORU každý koho práva a slobody priznané týmto DOHOVOROM boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností. “

Na základe uvedenej argumentácie a skutkových okolností sa sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom domáhala, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že: „... rozhodnutím Generálnej prokuratúry SR vo veci IV/1 459/06/49 zo 4. 5. 2007 ako aj rozhodnutiami vo veci OR PZ ÚJ a KP PZ v Z. sp. zn. ČVS: ORP-663/OVK-Zv-05, Okresnej prokuratúry v Z. sp. zn. 3 Pz 178/06 a Krajskej prokuratúry v B., sp. zn. 1 KPt 127/06 boli porušené - čl. 19 ods. 1 a čl. 149 ÚSTAVY SR, čl. 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 8 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že v tejto veci nerešpektovali moje právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a toto moje právo nechránili hoci patrí medzi základné ľudské práva.

Ústavný súd SR rozhodnutie Generálnej prokuratúry SR zo 4. 5. 2007, č. k. IV/1 459/06-49 zo 4. 5. 2007, vyznamenie Krajskej prokuratúry v B. č. k. 1 KPt 127/06-34 z 12. 2. 2007, uznesenie Okresnej prokuratúry v Z. č. k. 3 Pz 178/06-45 z 11. 01. 2007 a uznesenie Okresného riaditeľstva PZ v Z. úradu justičnej a kriminálnej

polície PZ ČVS: ORP-663/OVK-Zv-2005 z 27. 11. 2006 zrušuje a vec vracia prokurátorovi na ďalšie konanie.“

II.

2.1 Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.2 Sťažovateľka tvrdí, že porušenia jej práv na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti (čl. 19 ods. 1 ústavy, čl. 10 ods. 1 listiny), na rešpektovanie súkromného a rodinného života (čl. 8 ods. 1 dohovoru), ako aj práva na účinné právne prostriedky nápravy vo vzťahu k porušeniu práv a slobôd priznaných dohovorom (čl. 13

dohovoru) sa orgány činné v trestnom konaní dopustili tým, že tieto práva dôsledne nechránili v súvislosti so zastavením trestného stíhania vo veci jej trestného oznámenia na primátora mesta a zamestnanca mestského úradu pre trestný čin ohovárania podľa § 206 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon, platného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“).

Orgánom prokuratúry, ktoré na základe sťažovateľkou uplatnených právnych prostriedkov nápravy preskúmavali procesný postup a uznesenie vyšetrovateľa úradu justičnej a kriminálnej polície o zastavení trestného stíhania z 27. novembra 2006, sťažovateľka vyčíta taktiež porušenie čl. 149 ústavy. Obsahom označeného ustanovenia ústavy je vymedzenie ústavnej pôsobnosti prokuratúry Slovenskej republiky zahŕňajúcej ústavnú povinnosť chrániť práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu. Ustanovenie čl. 149 ústavy nezakotvuje žiadne konkrétne základné právo alebo slobodu. Vzhľadom na predmet a povahu konania o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy sa preto ústavný súd namietaným porušením uvedeného článku ústavy zaoberal len v rozsahu sťažovateľkou namietaného porušenia jej základných práv zaručených v čl. 19 ods. 1 ústavy a v čl. 10 ods. 1 listiny, ako aj v rozsahu namietaného porušenia práv zaručených v čl. 8 ods. 1 a čl. 13 dohovoru.

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy a čl. 10 ods. 1 listiny má každý právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

2.3 Z citovaného ustanovenia čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky

nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájitelné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní c. Spojené kráľovstvo z 25. marca 1983).

Z obsahu argumentácie uvedenej v sťažnosti možno usúdiť na spojitosť namietaného porušenia čl. 13 dohovoru s uplatňovaním a ochranou práva sťažovateľky na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručeného v čl. 8 dohovoru, zahŕňajúceho taktiež právo na zachovanie dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti, ktoré je v právnom poriadku Slovenskej republiky zaručené aj v ustanoveniach čl. 19 ods. 1 ústavy a čl. 10 ods. 1 listiny.

Osobami, ktoré podľa sťažovateľky primárne zasiahli do označených práv, mali byť primátor mesta a zamestnanec mestského úradu. Sťažovateľka sa ochrany svojich práv domáhala podaním trestného oznámenia [§ 158 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok), platného do 31. decembra 2005], keďže podľa jej názoru konanie uvedených osôb napĺňalo zákonné podmienky vzniku trestnej zodpovednosti.

V trestnom oznámení (kópiu ktorého pripojila k svojej sťažnosti) sťažovateľka uviedla: „... Dňom 15. 3. 2002 som bola vymenovaná predsedom KÚ v B. do funkcie štatutárneho orgánu a riaditeľky Domova dôchodcov v D., neskôr po zmene kompetencií na mestá a obce ma v tejto funkcii potvrdilo Mesto D. Od doby ako sa Domov dôchodcov v D. dostal pod Mesto D. začala byť moja osoba nepohodlná pre pána primátora Ing. J. Š. Mesta D., pána Mgr. P. L., ako aj ďalšie osoby z Mestského úradu v D. a to z dôvodu, že som nebola ochotná sa zapojiť do ich privatizačných plánov s pánom S. a do zrejmej následnej likvidácie domova dôchodcov. Preto začali pán primátor Mesta D. ako aj ďalší ľudia z MÚ najmä cez pána Mgr. P. L. vyvolávať na moju osobu rôzny nátlak a to formou rôznych nezmyselných kontrol, skamuflovaných kontrol, poburovaním ľudí proti mojej osobe atď. Ohováranie mojej osoby prerástlo do obrovských rozmerov

a to tým, že pán Mgr. L. spolu s p. primátorom Mesta D. ako aj ďalšími osobami začali rozširovať nepravdivé informácie a to: že porušujem zákon, pácham trestnú činnosť, zle riadim domov dôchodcov, týram svojich zamestnancov a obyvateľov domova, porušujem zásady používania služobného motorového vozidla, nedodržiavam zákon o finančnej kontrole, rozpočtové pravidlá atď. Takéto informácie začali šíriť nielen v domove dôchodcov, ale aj v meste D. a v širokom okolí. Vrcholom ohovárania bolo podanie návrhu na odvolanie mojej osoby z postu riaditeľky Domova dôchodcov v D. Mgr. L., ktorý ako dôvody môjho odvolania uviedol vyššie uvedené nepravdivé informácie.

Na základe tohto návrhu, ktorý vlastne obsahoval samé klamstvá ma odvolali z postu riaditeľky domova dôchodcov. Ohováranie mojej osoby pokračovalo uverejnením stanoviska Mestského úradu v D. v denníku N., M., a v novinách D. ako aj na stránkach internetu, v rozhlase a v ďalších médiách. Ohováranie mojej osoby prebieha aj v súčasnosti o čom svedčí aj konanie primátora Mesta D., ktorý bol referovať dôvody odvolania mojej osoby priamo dôchodcov, pričom uvádzal horeuvedené nepravdivé informácie o mojej osobe.

Bližšie objasním pred príslušným policajným orgánom. Mám podozrenie, že došlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu ohovárania príp. ďalších skutkových podstat. Finančné odškodnenie si uplatňujem v občianskom súdnom konaní. (...)“

Príslušný orgán činný v trestnom konaní - vyšetrovateľ úradu justičnej a kriminálnej polície - po začatí trestného stíhania „vo veci“ a následnom vypočutí sťažovateľky, primátora mesta, zamestnanca mestského úradu, ako aj ďalších svedkov a po zabezpečení listinných dôkazov týkajúcich sa veci trestné stíhanie zastavil, konštatujúc, že nedošlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty trestného činu.

V odôvodnení uznesenia o zastavení trestného stíhania sp. zn. ČVS: ORP-663/OVK-ZV-2005 z 27. novembra 2006 vyšetrovateľ okrem iného uviedol: «... M. V. vo svojej výpovedi uviedla, že Mgr. P. L. ju ohovoril tým, že adresoval poslancom MsZ v D. dňa 28. 4. 2005 podľa jej vyjadrenia „hanopis“, kde sa dozvedela, že existuje nejaký krízový štáb (viď. nižšie vyjadrenie v denníku N. zo dňa 30. 4. 2005), že pácha trestnú činnosť, že bolo na ňu podané trestné oznámenie a žaloba. Dôvod

odvolania z postu riaditeľky DD v D. bol podľa jej vyjadrenia spomenutý „hanopis“ a to, že bol zriadený nejaký krízový štáb. Ďalej uviedla, že dôvody ako podklad pre odvolanie boli z veľkej časti klamstvo vykonštruované Mgr. L. pod taktovkou primátora. Následne v tej istej výpovedi M. V. uvádza, že nikdy a nikde nevidela nejaké dôvody jej odvolania, pričom je jej zrejmé, že mestské zastupiteľstvo môže odvolať riaditeľa DD v D. bez udania dôvodu. Z uvedeného teda vyplýva, že trestné stíhanie bolo začaté, pretože M. V. predpokladala, že ju Mgr. L. na 15. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v D. ohovoral a to tým, že list zo dňa 28. 4. 2005 adresoval poslancom Mestského zastupiteľstva v D. dňa 28. 4. 2005, kde žiada na základe sťažností, pripomienok a vyjadrení nespokojnosti s prácou a postojmi riaditeľky p. V., ako aj na základe avizovaného trestného oznámenia a žaloby na jej osobu o urgentné riešenie uvedeného stavu. Na spomenutom zasadnutí bol program zasadnutia mestského zastupiteľstva schválený uznesením č. 423/05, kde v bode j) sú informácie o riešení sťažností a pripomienok na prácu riaditeľky Domova dôchodcov v D. Predmetný list slúžil ako podklad k tomuto bodu a v tomto sú po jednotlivých bodoch rozpísané správy z kontrol, sťažnosti a petícia „Krizového štábu“ domovu dôchodcov v D. Taktiež tu bola informácia, kde poslancov oboznámil s tým, že rodinní príslušníci obyvateľky domova dôchodcov podali na okresnú prokuratúru trestné oznámenie vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 Trestného zákona, ktorý mala spáchať riaditeľka Domova dôchodcov M. V. a tiež, že bola podaná žaloba na OS Z., kde je žalovaná M. V. na zdržanie sa zásahov do práv občana a ochranu osobnosti, kde o týchto podaniach Mestský úrad v D. písomne informovali príbuzní obyvateľky domova dôchodcov. Z uvedeného vyplýva, že Mgr. P. L. po zosumarizovaní výsledkov kontrol, sťažností, petície a oznámenia na OP Z. tiež žaloby, tieto predložil na rokovanie MsZ dňa 28. 4. 2005. Materiál, ktorý na rokovanie predložil nemohol predložiť nikto iný iba on ako vedúci oddelenia školstva, kultúry a sociálnych vecí. Nebol to jeho subjektívny názor, boli tu uvedené fakty, ktoré prevzal zo zápisov, z protokolov kontrolných orgánov, došlej pošty. (...)

Dňa 2. 5. 2005 prišiel primátor Ing. Š. do DD v D. oficiálne odvolať M. V. z postu riaditeľky DD. Tu mal zamestnancov a obyvateľov DD presviedčať o dôvodoch odvolania pani V. tým, že čítal z petície Krízového štábu, napriek tomu, že vedel a vie aj

dnes, že na pôde domova dôchodcov neexistoval krízový štáb, prezentoval hanlivé obvinenia na osobu M. V. pred obyvateľmi a zamestnancami min. v počte 60 a týmto ju ohovoril. M. V. však už aj v tom čase vedela o existencii Krízového štábu, pretože v denníku N. zo dňa 30. 4. 2005 sa vyjadrila, že tajná petícia krízového štábu je nezmyslom, ktorej autorom je 78 ročný obyvateľ domova. Z výsluchu svedka V. Š. ako aj svedkov P. M., H. M. jednoznačne vyplýva, že Krízový štáb dôchodcov v DD D. existoval, petíciu podpisovali vlastnoručne, kde štáb vznikol ako reakcia na správanie sa M. V. ako riaditeľky Domova dôchodcov v D. a sťažnosť resp. petíciu s názvom Krízový štáb doručili na MsÚ v D. (...) Z uvedeného vyplýva, že Ing. J. Š. prečítal časť uvedenej petície a to na výzvu M. V., ktorá ho vyzvala aby to prečítal a týmto mu dala súhlas na prečítanie zverejnenie uvedených informácií.(...) Ing. J. Š. teda prečítal časť z toho, čo mu bolo ako štatutárnemu zástupcovi zriaďovateľa doručené, nevyjadroval svoj názor a neoznamoval nepravdivé údaje, ktoré by boli spôsobilé značnou mierou ohroziť vážnosť M. V. resp. poškodiť ju v zamestnaní, alebo narušiť jej rodinné vzťahy a spôsobiť jej inú vážnu ujmu. (...)

Skutková podstata trestného činu ohovárania podľa § 206 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov hovorí, že trestného činu ohovárania sa dopustí ten, kto o inom oznámi nepravdivý údaj, ktorý je spôsobilý značnou mierou ohroziť jeho vážnosť u spoluobčanov, najmä poškodiť ho v zamestnaní, narušiť jeho rodinné vzťahy alebo spôsobiť mu vážnu ujmu (§ 206 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov pojednáva o tom, ak spácha čin uvedený v ods. 1 tlačou, filmom, rozhlasom, televíziou alebo iným obdobne účinným spôsobom).

Pre trestnosť trestného činu ohovárania je potrebné úmyselné zavinenie. V § 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov je uvedené, že trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel'

a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo

b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ich spôsobí, bol s tým uzrozumený.

Po zhodnotení všetkých dôkazov som dospel k záveru, že v danom prípade sa nejedná o trestný čin, nakoľko opísané konanie nenaplnilo skutkovú podstatu

trestného činu ohovárania podľa § 206 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, ani skutkovú podstatu iného trestného činu. (...)»

Keďže sťažovateľka so skutkovými a právnymi závermi vyšetrovateľa úradu justičnej a kriminálnej polície nesúhlasila podala proti rozhodnutiu o zastavení trestného stíhania sťažnosť, t. j. riadny opravný prostriedok, o ktorom bol príslušný rozhodovať prokurátor vykonávajúci dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní [§ 190 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku]. V rámci svojej prieskumnej právomoci bol prokurátor oprávnený v plnom rozsahu posúdiť procesný postup a závery orgánu činného v trestnom konaní rozhodujúceho v prvom stupni tak po skutkovej, ako aj právnej stránke (§ 192 ods. 1 Trestného poriadku). Prokurátor rozhodujúci o sťažnosti bol oprávnený napadnuté rozhodnutie zrušiť v prípade záveru o jeho nezákonnosti alebo neopodstatnenosti [§ 194 ods. 1, § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku], dať vyšetrovateľovi záväzné pokyny na ďalší postup vo vyšetrovaní vrátane prípadného doplnenia dokazovania [§ 194 ods. 5, § 230 ods. 2 písm. d) Trestného poriadku], prípadne následne osobne vykonať ďalšie potrebné úkony vyšetrovania, alebo sa na nich zúčastniť [§ 230 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku].

Na základe sťažnosti sťažovateľky proti rozhodnutiu o zastavení trestného stíhania prokurátor okresnej prokuratúry, ktorý vykonával nad vyšetrovaním dozor, svoju prieskumnú právomoc uplatnil. Po preskúmaní vyšetrovacieho spisu však dospel k záveru, že skutkové okolnosti prípadu neodôvodňujú záver o naplnení materiálnych a formálnych znakov niektorej zo skutkových podstát trestného činu konkrétnou osobou prípadne viacerými osobami, preto uznesením č. k. 3 Pv 178/06-45 z 11. januára 2007 zamietol sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

Na základe následných opakovaných podnetov sťažovateľky preskúmali krajská prokuratúra a neskôr generálna prokuratúra podľa § 31 až 36 zákona o prokuratúre zákonnosť postupu a rozhodnutí vyšetrovateľa úradu justičnej a kriminálnej polície a príslušného dozorujujúceho prokurátora okresnej prokuratúry v predmetnej veci, pričom boli oprávnené a aj povinné vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení zákona

vrátane možnosti vydať podriadenému dozorujúcemu prokurátorovi pokyny, ako má postupovať [§ 6 ods. 1 písm. a), § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre], prihliadajúc na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo.

Na základe trestného oznámenia sťažovateľky vykonal úrad justičnej a kriminálnej polície vyšetrowanie, ktorého výsledky boli opakovane preskúmané orgánmi prokuratúry. Rozsah oprávnení orgánov prokuratúry v plnom rozsahu preskúmať procesný postup, ako aj skutkové a právne závery orgánu činného v trestnom konaní rozhodujúceho v prvom stupni svedčia podľa názoru ústavného súdu v prospech záveru, že sťažovateľka disponovala pred orgánmi Slovenskej republiky právnymi prostriedkami nápravy ohľadne tvrdeného zásahu do jej práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života (vrátane práva na zachovanie dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti). Tieto právne prostriedky nápravy (sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa a podnety podľa § 31 až 36 zákona o prokuratúre, na základe ktorých boli orgány prokuratúry povinné preskúmať zákonnosť napádaného postupu alebo rozhodnutia) zodpovedajú kritériám „účinného prostriedku nápravy“ vzhľadom na ich priamu dostupnosť sťažovateľke a spôsobilosť poskytnúť jej rozumnú nádej na úspech, aj keď nie istotu priaznivého výsledku.

2.4 Pokiaľ ide o samotný výsledok uplatnenia uvedených prostriedkov nápravy sťažovateľkou, teda o samotný obsah napadnutých rozhodnutí, ústavný súd pripomína, že nie je súčasťou systému orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmavanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej, ani preskúmavanie, či v konaní pred týmito orgánmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie

s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb, môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách vrátane dohovoru, čo by mohlo v konečnom dôsledku znamenať aj porušenie práva na účinný prostriedok nápravy garantovaného fyzickým osobám a právnickým osobám v čl. 13 dohovoru.

Opierajúc sa o tieto východiská posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

Z označených rozhodnutí úradu justičnej a kriminálnej polície a okresnej prokuratúry, ako aj zo záverov krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry v predmetnej veci, ktoré sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom napáda, je podľa názoru ústavného súdu zjavné, že orgány činné v trestnom konaní na základe jej trestného oznámenia preskúmali prípadnú trestnú zodpovednosť osôb, ktoré sa mali podieľať na porušovaní jej práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, ako aj práva na zachovanie dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti. Orgány činné v trestnom konaní na základe vykonaného dokazovania dospeli k záveru o nenaplnení materiálnych a formálnych znakov niektorej zo skutkových podstát trestného činu konkrétnou osobou v danom prípade.

Tento záver odôvodnili predovšetkým tým, že primátor mesta a zamestnanec mestského úradu poskytli poslancom Mestského zastupiteľstva v D. na rokovaní 28. apríla 2005 a klientom a personálu Domova dôchodcov v D. (ďalej len „domov dôchodcov“) informácie, ktoré mali oporu v podkladoch týkajúcich sa výsledkov kontrol vykonaných v domove dôchodcov, v sťažnostiach a podaniach príbuzných niektorých klientov domova dôchodcov, ako aj v sťažnostiach niektorých klientov domova

dôchodcov. V liste generálnej prokuratúry č. k. IV/1 459/06-49 zo 4. mája 2007 sa v tejto súvislosti okrem iného uvádza: «Z preskúmaných spisov vyplýva, že počas Vášho pôsobenia boli v Domove dôchodcov vykonané viaceré kontroly, ktoré zistili nedostatky v riadiacej práci, v nesprávnom hospodárení, nesúhlase postupu v niektorých interných záležitostiach „domova“ so Zákonníkom práce, Ústavou SR ale aj inými zákonmi.

Kontroly boli vykonané napríklad MPSVaR SR na základe poverenia výkonom štátneho dozoru, na základe uznesení MsZ v D. a na základe sťažností obyvateľov Domova dôchodcov alebo ich príbuzných.

Po zosumarizovaní boli výsledky kontrol a sťažností predložené na rokovanie MsZ dňa 28. 4. 2005.

Obsah predloženého materiálu bol teda výsledkom vykonaných kontrolných akcií a nie subjektívnym názorom Mgr. P. L. alebo Ing. J. Š. Obyvateľ domova dôchodcov V. Š. v prípravnom konaní potvrdil, že autorom sťažnosti z 8. 3. 2005 bol on s nebohým pánom P. Svedok zotrval na svojich tvrdeniach a odôvodnil príčiny svojej nespokojnosti. Obsah sťažnosti potvrdila aj svedkyňa H. M., ktorá sa však (zrejme vzhľadom na vek) nepamätá s kým spolupracovala na písaní sťažnosti. (...)»

Primátor mesta a zamestnanec mestského úradu poskytli uvedené informácie v súvislosti s výkonom kompetencií vyplývajúcich z ich funkcií a pre účely výkonu oprávnení Mesta D. ako zriaďovateľa domova dôchodcov vo vzťahu k tejto rozpočtovej organizácii a jej štatutárnemu orgánu.

Orgány činné v trestnom konaní dospeli na základe týchto skutočností k záveru, že konanie primátora mesta a zamestnanca mestského úradu nemožno kvalifikovať ako trestný čin ohovárania v zmysle § 206 Trestného zákona.

V tejto súvislosti považuje ústavný súd za významné, že právny poriadok Slovenskej republiky poskytoval sťažovateľke proti zásahu do jej práv zo strany primátora mesta a zamestnanca mestského úradu viacero právnych prostriedkov ochrany. Predovšetkým ide o civilnú žalobu na ochranu osobnosti (§ 11 až 13 Občianskeho zákonníka), ktorou sa mohla brániť proti rozširovaniu informácií zasahujúcich do jej

občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia a dobrého mena. Prípadnú nezákonnosť odvolania z funkcie riaditeľky domova dôchodcov mohla sťažovateľka napadnúť taktiež žalobou v rámci občianskeho súdneho konania. V rámci uplatnenia trestnoprávnych prostriedkov ochrany svojich práv musela sťažovateľka počítať s tým, že rozsah ochrany, ktorý môže očakávať zo strany orgánov štátu (orgánov činných v trestnom konaní) je limitovaný povahou a účelom trestného konania. Orgány činné v trestnom konaní boli na základe sťažovateľkinho trestného oznámenia oprávnené a povinné skúmať, či došlo k vzniku trestnoprávnej zodpovednosti, predovšetkým či inkriminované konanie primátora mesta a zamestnanca mestského úradu naplnilo všetky zákonné znaky niektorej zo skutkových podstát trestného činu. V ich právomoci však nebolo preskúmavanie a hodnotenie správnosti záverov kontrolných orgánov, ktoré vykonávali kontrolu v domove dôchodcov, ani posúdenie opodstatnenosti sťažností zo strany klientov domova dôchodcov alebo ich príbuzných.

Zo záverov orgánov činných v trestnom konaní v predmetnej veci nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na konkrétne okolnosti uvedeného prípadu nedomnieva, že by uvedené skutkové a právne závery bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené, či arbitrárne.

Pretože ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde k záveru, že účinky výkonu právomoci úradu justičnej a kriminálnej polície, okresnej prokuratúry, krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry v danom prípade nie sú spôsobilé porušiť sťažovateľkou označené práva podľa ústavy, listiny a dohovoru, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. augusta 2007